

De samled sig rundt om Sibyllen, der talte således til dem
og til Musaeus især, som var midt i den talrige skare
og hæved sig over dem alle i kraft af sin skikkelses højde:

"Sig mig, lyksalige sjæle, og du, den største af skjalde,
Hvor har Anchises sin bolig? For hans skyld er det vi kommer 670
her og er sejlet tværs over Erebus' vældige strømme."

Derpå svared Musaeus kort således og sagde:
"Faste boliger ejer vi ikke, men bor i de svale
lunde, ved bækkenes brinker, på enge hvor kilder gør græsset
friskt. Men siden I nærer det ønske i hjertet, så følg mig 675
over den as derhenne. Der finder I vejen med lethed."

~Det var hans ord, og han fulgte dem op og pegede fra toppen over
lysende marker. Så vandred de ned fra det høje.

Fader Anchises var just ved at mønstre de sjæle der venter
her i det græsgrønne dalstrøgs dyb på at komme til dagen.
Ivrigt betragtede han hele sin kommende slægt og lod blikket dvæle ved hver og en,
sine elskede sønnesønssønner, al deres lykke og lod, deres virke og vandel i livet.

Nu da han så Aeneas gå frem over engen imod ham,
rakte han lykkelig armene frem, og tårene trilled 685
ned over begge hans kinder. Fra læberne lød det til hilsen:

"Endelig kom du! Så vandt, som jeg vidste, din sønlige troskab
over al rejsens nød! Min søn, så blev det forundt mig
atter at se dig, at høre din røst og besvare din stemme!
Sådan fornåm jeg i hjertet det blev, imedens jeg talte 690
dages og timers gang. Og min længsel skuffedes ikke.
Hvor mange lande, hvor meget hav har jeg ikke erfaret
du stod igennem, min dreng! Hvor frygtelig fare du mødte!
Mest af alt var jeg angst for truslen fra Libyens trone."

"Fader, du viste dig ofte med strenghed for mig i drømme," 695

svared Aeneas, "og bragte mig her til Dødsrigets tærskel

Flåden er nu i Tyrrenernes hav. - Lad mig føle dit håndtryk,
trykke dig ind til mit bryst! Glid ikke ud af mit favntag!"

Og under ordene græd han en strøm af de salteste tårer.
Tre gange prøvede han på at få armene rundt om sin faders 700
hals, tre gange forgæves: hans faders billed gled fra ham -
som var det vejrende vind eller flygtige syner i drømme. -

Da så Aeneas en skov der voksede alene i dalens
inderste dyb med susende træer og tætte buskadsere.
Foran dens fredfyldte ly har Lethesfloden sit leje. 705
Om den sværmede folk og slægter i talløse mængder -
ligesom bier på engen en dag i den klareste sommer
flyver fra blomst til blomst og drages i flokke til hvide
liljers bægre; det surrer og summer ud over sletten

Aeneas studsede ved synet, og i sin uvidenhed bad han
om en forklaring derpå - hvad det var for en flod i det fjerne,
og hvilke sjæle det var der stimlede sammen omkring den. Anchises svarede ham da:

"Det er dem som Skæbnen beskikker
at leve i kød og i blod; ved bredden af Lethe
drikker de dulmende vande og glemsel for kommende tider. 715
At nævne dem for dig og lade dig se dem for dine øjne,
opregne slægten, jeg får, har jeg længe ønsket at kunne:
fryd dig des mere med mig ved nu at ha fundet Italien!"

"Far, skal jeg tro at sjæle kan vandre herfra for at stige
op under himlen og vende tilbage i legemets fængsel? 720
Hvilken usalig drift giver staklerne lyst til at leve?"

"Hør da, min søn! Jeg skal ikke forholde dig viden om dette," svarede
Anchises ham straks og forklarede omhyggeligt alting:

"Først skal du vide at himlen og jorden og havene, månens

lysende bold og Phoebus' planet er næret af indre
ånd, og fornuft er til stede i alle dele af verden,
styrer massernes stof og er blandet i verdensmaterien.
Den er menneskers, dyrs og vingede væseners ophav,
derfra kommer de særeste fisk i de glitrende have.
Ilden er deres kraft, og himmelsk er alildens livskim,
om blot ikke et skrøbeligt kød var sjælen i vejen,
så at den sløves af støvet, af lemmer viet til døden.

Deraf deres frygt og begær, deraf deres glæder og sorger;
blinde for himmelens lys er de fanger af fængselets mørke.
Selv på den yderste dag, når jordelivet er omme,
blir dog de arme sjæle endnu ikke fri for det onde:
stofflige plager forsvinder endnu ikke helt, da jo meget
på uudgrundelig vis har forvoldt en indgroet skade.

Derfor lider de straf og må bøde med pinsler for fortids laster

og udåd. Nogle må hænge i stræk i den tomme
luft for stormene, andre får tvættet forbrydelsens smitte
af sig i havdybets svælg eller lutres i flammende lue.

Hver har sin skyggelod dér; kun få af os sendes gennem Elysiums
herlige mark for at bo på lyksaligheds enge.

Lang er lidelsens tid og først i åringers fylde
brænder den slagterne bort og efterlader den rene
himmelske sjæl og fornuft som en klar og flammende ånde.

Dem du kan se, skal da alle, når tusinde år er henrundet,
stævnes i store flokke til Lethes vande af Guden,
for at de uden erindring igen kan skue det høje
himmelhvælv og blive rede til atter at leve i kødet."

Således talte Anchises og førte sin søn og Sibyllen

ind i midten af flokken iblandt den summende skare op

på en høj for at se dem alle passere forbi sig

efter hinanden og lære de kommendes åsyn at kende.

"Lyt nu! Thi al den hæder Dardaniens sønner skal høste

siden, hvor herlig en slægt Italien skænker vor stamme,

lysende skikkelser som er bestemt til at videreføre

vort ry, viser jeg dig og den skæbne der er dig beskikket.
Ynglingen dér som du ser med sin hæderslanse i hånden, 760
han er den første af slægten som Skæbnen skal sende til lyset,
født med italisk blod i årerne går han til dagen.

Silvius er det med navnet fra Alba, en søn af din sene
alder, den sidste søn din dronning, Lavinia, føder
og fostrer i skovenes dyb til konge og fader til konger; 765
han er den første af slægten på tronen i Alba det Lange.

Næst ham Procas, en pryde for den Troiske stamme, så Capys,
Numitor næst, og så han der som du skal hedde Aeneas
ud over Silvius og skal få ry som modets og pligtens
helt - om blot han engang får kongekronen i Alba. 770

Hvor det er herlige karle! Se blot hvor sunde og stærke! Om deres
pande er egeløvskrans for redning af landsmænd!

De skal bygge Nomentum og Gabii's stad og Fidenæ,
Collatias borg på sit bjerg, på sin bakke Pometias mure,
opføre volden om Inuus' Lejr og Bola og Cora, 775
steder som skal blive navne, men nu er navnløse marker.

Siden skal også sønnen af Mars følge efter sin morfar,
Romulus, Ilias barn og prins af Assaracus' stolte
stamme. Du ser de to kamme der står i hans hår og forjætter
at han af Gudernes drot er bestemt til at dele hans hæder. 780

Han indvarsler, min søn, det herlige Rom der skal bringe

riset i jævne med verden og måle sit mod med Olympen.
Syv er de borge som byen skal omslutte med sine mure,
rie skal den blive på mænd - som moderen fra Berecynthus
murkranset drager til vogns igennem de Phrygiske byer, 785
Gudernes frydfulde mor med sit talløse afkom i favnen,
alle med bolig i himlen og alle med hjem i det høje.

Ret nu dit blik herhen og se på din slægt! Det er dine Romere!

Der står Caesar og Julius' slægt, som i tidens fylde

engang skal fødes til liv under himmelens bue. 790

Dér, ja dér er den mand som du ofte har hørt dig forjættet:

Caesar Augustus, guddommens søn skal grundlægge gyldne
aldre på ny, som de var på Latiums jord da Saturnus
fordum var drot, og herske blandt Inder og Garamanter -
lande hinsides kredsen af dyr der stråler på himlen, 795
hinsides årets og solens sti hvor Atlas på skuldren
drejer himmelens bold med alle dens funklende stjerner. (- - - -)

Således gik de omkring overalt på den vide slette ud over de disede strøg og betragtede alting.

Og da Anchises havde fortalt sin søn om det hele
og havde opflammet lyst i hans hjerte til kommende hæder,
spåed han ham om den krig han havde tilbage at føre,
gav ham besked om Laurenternes folk og Latinus's rige
og om den nød og de trængsler han havde at bære og undfly.

Tvende er Slummerens porte; den ene er efter sagnet bygget af horn: ad den er der vej for sandfærdige drømme,
medens den anden står hvid med polerede elfenbenssøjler:
men gennem den sender ånder af døde forledende syner.

Anchises førte, imens han fortalte, sin søn og Sibyllen
derhen og lod dem gå ud igennem elfenbensporten.

Straks var Aeneas på vej til sin flåde og sin besætning.

Derfra går det så ret til havnen ud for Caieta;
ankeret slippes fra stævnen, og skibene ligger for stranden.